

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НА УРОКАХ НАВЧАННЯ МОВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Л. І. Курач, к. пед. н.

Запровадження компетентнісного підходу у процесі навчання мов національних меншин передбачає не лише оновлення змісту, методів і форм навчання, а й переосмислення вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів.

Одним із сучасних підходів є формувальне оцінювання, яке орієнтовано на конкретного учня, покликано виявити прогалини у засвоєнні учнями навчального матеріалу з тим, щоб заповнити їх з максимальною ефективністю.

З метою виявлення ставлення до формувального оцінювання нами було проведено анкетування вчителів навчальних закладів м. Києва, у якому взяли участь 37 учителів. Їм пропонувалось визначити роль і місце формувального оцінювання у їх практиці та необхідні умови для ефективного використання. За результатами опитування, 92 % вчителів розуміють, що формувальне оцінювання необхідно використовувати, 11 % — використовують частково, а 78 % — не використовують формувальне оцінювання у своїй практиці.

Серед труднощів, які перешкоджають систематичному використанню формувального оцінювання, вчителі назвали недостатнє володіння прийомами такого виду оцінювання (65 %) та недостатню кількість часу на уроці (17 %). Респонденти вважають, що використання формувального оцінювання є необхідною умовою реалізації особистісно орієнтованого та компетентнісного підходів до навчання (84 %).

Для підвищення рівня використання формувального оцінювання вчителі вважають за необхідне створення методичних рекомендацій з використання формувального оцінювання (97 %) та популяризація такого виду оцінювання, включення до програми курсів підвищення кваліфікації (81 %), створення банку форм, прийомів, технік формувального оцінювання.

Отримані дані анкетування дають змогу зробити висновок про те, що більшість вчителів розуміють необхідність використання формувального оцінювання на уроках і готові працювати у цьому напрямку. Це забезпечило можливість нам організувати формувальний етап педагогічного експерименту, який проводився у загальноосвітніх школах (№ 195, 247) та гімназіях м. Києва (№ 39, 247).

Експериментальна робота, насамперед, базувалася на основних принципах формувального оцінювання, а саме: оцінка роботи учня, а не його особистості; пропонування чіткого алгоритму виведення оцінки, за яким учень може сам визначити свій рівень досягнення та оцінку; акцент уваги на навчальних успіхах, персональному прогресі учнів, а не на оцінці; оцінювання лише того, чому навчають, тому критерії оцінювання співвідносять з конкретним вираженням навчальних цілей. Система оцінювання будується таким чином, щоб учні включалися у контрольну-оціночну діяльність, набуваючи навичку до самооцінювання.

Вчителі-експериментатори використовували на уроках російської мови у 5—6 класах різноманітні техніки формувального оцінювання, наприклад: аналітичні питання (Як ти можеш довести, що ...? Що ти думаєш про ...? Обґрунтуй свою думку. Як можна вирішити цю проблему? На чому ґрунтується цей висновок?); уточнюючі запитання (Який момент уроку був найцікавішим? Найважливішим? Що для вас було найважчим сьогодні, що ви не зрозуміли?); рефлексивні техніки: сигнали рукою, карточками (зрозумів/не зрозумів; я не зовсім впевнений, що зрозумів) з подальшим виявленням складних моментів; міні-тести під час уроку; формуючі тести (самостійні відповіді з подальшим колективним обговоренням запитань тестів); попередня перевірка з учнями навчальних творчих робіт з метою усунення помилок; взаємозапитання в парі або групі по пройденій темі та інше.

Результати апробації експериментальних матеріалів з формувального оцінювання на уроках російської мови у 5—6 класах підтвердили ефективність їх використання та включення у структуру підручника.

МІСЦЕ ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВ У КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ПІДРУЧНИКАХ І ПОСІБНИКАХ З МОВИ ІВРИТ ДЛЯ 3 І 4 КЛАСІВ

Н. В. Бакуліна, к. пед. н.

Проблема оцінювання якості навчання є однією з центральних як у загальнодидактичному дискурсі, так і окремих методик, зокрема методики навчання мови іврит у школах із навчанням українською мовою.

Під час розроблення проблеми науково-методичного забезпечення контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів початко-